

Ove Mikkelsens

Postmuseum

Tekst ved

Vilfred Friborg Hansen

Ikke mange ved, at vi i Syddjurs har et postmuseum. Det er ganske vist også et meget specielt et af slagsen, for det er samlet og bestyret af en enkelt person, nemlig Ove Mikkelsen i Ebeltoft, og "museet" findes i hans arbejdsværelse på Fuglekongevej i Ebeltoft.

Jeg fik lov at besøge "museet" en dag i april 2012 og blev mildest talt overrasket. Dels på grund af den righoldige samling, dels på grund af den fænomenale orden og systematik, der præger den. Og endelig fordi museet ikke alene rummer effekter, dokumenter og billeder fra Ebeltoft, men også fra alle andre områder af 8400-postområdet, stort set det samme som Syddjurs, og endda enkelte ting også fra andre områder. Jeg tillod mig at interessere mig særligt for Rønne og Molsområdet, og straks myldrede det frem med genstande og spændende beretninger om postens historie.

Vi er mange, der begræder, at det gamle posthus i Rønne blev revet ned i 1972, tilsyneladende uden nogen form for diskussion. Postvæsenet fandt huset utidssvarende og rev det ned og byggede det nuværende flade og kedelige, men funktionelle posthus i stedet. Og netop i år står så det "nye" posthus for tur, idet postfordelingen er flyttet til Hornslet og postbutikken til Super Best lige overfor, og det "nye" posthus er til salg. "Men har du noget om det gamle posthus, Ove?", spurgte jeg.

"Ja, det har jeg da - jeg har bl.a. de originale tegninger til huset liggende, og så har jeg det splitflag, der har vajet over huset", lød svaret. Og ganske rigtigt: Ove kikker i sit registratur, konstaterer i hvilken kasse tegninger og flag ligger. Tegningerne findes ret fremme, men der må graves ind til en af de inderste kasser i et skab for at finde splitflaget frem. Men frem kommer det! Endda to af slagsen: et falmet, der har set bedre dage og sikkert har været kasseret efter mange års trofast brug i postens tjeneste, og så et nyere i fin stand, der sikkert har vajet over posthuset til det sidste. I parentes bemærket har det nye posthus aldrig haft et flag, men splitflaget har i det gamle posthus's tid været et vigtigt signal udadtil om postvæsenets betydning og status som "kongeligt".

Illustration: Ove viser splitflaget frem

Illustration: tegningerne af det gamle posthus

Imponerende! ”Jamen, Ove, hvordan i alverden har du fået fat i det?”

Jo, kan Ove berette, da Rønede Postkontor blev lagt ind under Ebeltoft i 1981, kom tingene fra det gamle posthus til Ebeltoft, og her lå de i mange år, indtil der skulle ryddes op og tages stilling til, hvad der skulle sendes til Post- og Telemuseet i København. Der var jo ingen ide i at sende de her ting til København, der var de vel bare blevet gemt væk og i værste fald destrueret, så derfor fik jeg lov at overtage dem. I de sidste mange år har man rundt omkring på posthusene i 8400-området vidst, at jeg var interesseret i de gamle ting, så hver gang, der skulle ryddes op, har jeg fået tilbudt de ting, der ellers var på vej til lossepladsen. Ja, somme tider lå tingene allerede i containeren eller skraldespanden, når jeg nåede frem.

Illustration: det gamle posthus med postbude foran

En af de ting, Ove viser frem med synlig stolthed, stammer endda fra Aarhus, altså uden for 8400-området. Det var en bekendt inden for postvæsnet i Aarhus, der kom med det. Det er en hjelm fra besættelsestiden med postvæsnets mærke, tydeligt af samme form som de hjelme, modstandsbevægelsens folk bar efter befrielsen 5. maj 1945. Hjelmen har tilhørt postvæsnets vagtværn i Aarhus. Her har man åbenbart haft sit eget vagtværn til at beskytte sig mod tyveri, brand og sabotage i de usikre tider under besættelsen. I en tid, hvor interessen for besættelsestiden har fået en tand opad, tager jeg et billede, hvor Ove viser hjelmen frem:

Illustration: Ove med hjelmen

Jeg får øje på et flot billede af Knebelbro i glas og ramme på væggen, og kan se, at her kan man se kulgrosserer Jens Hvids kullager ved anløbsbroen – et billede, jeg savnede sidste år, hvor ”Folk og Liv” havde to artikler om netop Knebelbro. At Ove har billedet hængende, skyldes at det flotte gamle posthus i Knebelbro ses midt i billedet. Posthuset i Knebelbro blev bygget samtidig med det i Rønede, men modsat i Rønede er posthuset i Knebelbro bevaret i dag, om end ikke som posthus. Her følger Oves billede:

Illustration: Knebelbro

Ove har også flotte billeder af det hedengangne posthus og jernbanestation i Ebeltoft. Posthuset fik samme skæbne som posthuset i Rønede. Da Trustrup-Ebeltoft jernbanen blev nedlagt i 1968 var der ikke brug for jernbanestationen mere, og huset var utidssvarende som posthus. Derfor skete nøjagtigt det samme som i Rønede: det flotte kombinerede jernbanestation og posthus blev revet ned og erstattet af det nuværende flade og kedelige, men funktionelle posthus samme sted. Men modsat Rønede bestemt ikke uden debat og sværdslag – der var til sidst vist kun byrådet, der

mente, bygningen skulle rives ned, mener Ove. Men lad os ile med et se på et af Ove Mikkelsens billeder af Ebeltoft Posthus i sine velmagtsdage. Huset var tegnet af DSB's chefarkitekt H. Wenck, der senere – i 1911 – stod for opførelsen af Københavns Hovedbanegård. Huset i Ebeltoft blev bygget, da Trustrup-Ebeltoft jernbanen blev etableret i 1901 – indtil da havde Ebeltofts posthus ligget på Juulbakke 1.

Illustration: Ebeltoft gamle posthus

Dj jernbaner s. 82: Ebeltoft jernbanestation og posthus blev bygget af H. Wenck, der blev ledende arkitekt for DSB omkring århundredskiftet 1900. Det er derfor også ham, der i 1911 stod for byggeriet af Hovedbanegården i København. I bogen "På sporet af Djurslands jernbaner" beskriver Palle Schødt Rasmussen (s. 82) bygningen sådan: "...nærmest palæagtig... i to etager... for neden kontorer og ventesale, for oven store lejligheder til postmesteren og stationsforstanderen".

Jeg får lov at kikke i en samlemappe med påskriften "Thorsager, Feldballe" og konstaterer, at mappen bugner med avisudklip og beretninger om posthuse og postbude i områderne omkring Rønne. Påfaldende er det, at der er flere beretninger om hele "postfamilier", hvor mændene – i et enkelt tilfælde også konen – har været postbude tilknyttet posthuset i Rønne i flere generationer.

En af dem er beretningen om familien Nielsen i Følle. Hør blot:

Xxx (skrives senere)

I samme mappe finder jeg under "Feldballe" beretningen om postbundefamilien Jensen:

Xxx (skrives senere)

Illustration: Erling Jensen på motorcyklen

I Feldballe havde man den særlige situation, at samme familie bestyrede posthuset i godt hundrede år¹.

Til sidst spørger jeg Ove Mikkelsen, hvilken genstand han anser for samlingens største klenodie? Han svarer uden at tøve: "Det må være signeten fra brevsamlingsstedet i Fuglsø Kro!" Det må vi se – og så følger historien om, hvordan Ove fik fat i stemplet og dets historie:

Fuglsø Kro var brevsamlingssted for Helgenæs og Mols fra 1879 til 1907, hvor det nye posthus i Knebelbro overtager rollen. Det var Christian Martin Christiansen, der var krofatter og dermed også bestyrer af brevsamlingsstedet, hvorfra posten til Helgenæs og Mols udgik. Da brevsamlingsstedet blev nedlagt i 1907, blev signeten, der brugtes til at stemple i laksegl ved forsegling af kuverter, bevaret i familiens eje, og det var en fra familien, der omkring 2003-04

---

¹ Se "Gudrun Jensen: "Posten i Feldballe i 100 år" i "Folk og Liv på Rønneegnen" bind 8, 1987.

spurgte Ove, om han ikke ville overtage den, så man var sikker på, at den blev bevaret. Og det ville Ove selvfølgelig gerne, og den er nu hans "museums" største klenodie.

Illustration: Ove og stemplet

Sidste spørgsmål, inden jeg forlader Ove og hans private postmuseum, er, naturligt nok: hvad er fremtiden for din samling?

Til det svarer Ove, at det er selvfølgelig en tanke, han selv gør sig mange gange. Han har været ansat i kundebetjeningen ved posthuset i Ebeltoft i knap 30 år, og gik på pension i 2007. I år fylder han 66, så han begynder at bekymre sig om sin samlings fremtid. Han har spurgt det daværende Ebeltoft Museum, om de var interesseret i at overtage samlingen, men svaret var negativt. Måske skulle man efterprøve, om holdningen er den samme, efter at det er blevet til Museum Østjylland, funderer Ove? Han har også overvejet at dele samlingen ud mellem de forskellige lokalarkiver, men er på den anden side ked af, at samlingen skal splittes. Så lige nu er samlingens fremtid uvis.

Mon der findes en løsning? Svaret blæser i vinden.....